

MENING

inn i vår egen langsiktige utvikling. Det gjelder å finne frem til de overføringsmekanismer fra oljefondet til de institusjoner som er programmert for å passe inn i en slik utvikling. De tungroddede institusjonene som SND og Forskningsrådet synes ikke å være hensiktsmessige for en slik oppgave.

Forskningsutredningen av 1964 skapte et utviklingsfond som i sin tid fylte et behov for å fremme forskningen i industrien. Det var en liten, selvstendig stiftelse med stor faglig kompetanse med ansvar for sine egne avgjørelser. En beskjedne del av oljefondets kompetanse kunne settes inn i et slikt utviklingsfond.

Okkupasjonshistorien

Mens vi venter på Fjørtoft

Av Arnfinn Moland, direktør
Norges Hjemmefrontmuseum

Aftenposten har på ny gitt fødselshjelp til en serie med vekselvis feilaktige, foranklede og usammenhengende påstander om okkupasjonshistorien, såkalte «offisiøse historikere» og «den etablerte historieoppfatning». Denne gangen er det vår alles enfant terrible, Svein Blindheim, som leverer varene («Støtter utskjelt forfattere», 22.4.). Jeg har stor forståelse for at en journalist synes det er mer smell i et intervju med Blindheim enn f.eks. en «offisiøs» historiker, men er det ikke noe som heter kritisk sans med tilhørende spørsmål, kontroll med påstander og gjerne krysskontakt med andre miljøer som kunne sette intervjuobjektets ulike utsagn inn i sin rette sammenheng?

Med jevne mellomrom det siste året har Kjell Fjørtoft, Egil Ulateig, Hans Fredrik Dahl, og nå sist altså Blindheim, i halvsides oppslag uten motforestillinger fra de respektive journalister fått målbare påstander som tidligere gang på gang, systematisk og med grunnlag i faghistorisk forskning, er blitt tilbakevist. Dette skjer samtidig

med at den generasjon som deltok i frihetsskampen er i ferd med å forsvinne. Er dette tilfeldig? Hva er det som gjør disse herrer og deres syn på okkupasjonshistorien så interessante for nettopp Aftenposten?

At Blindheim virkelig kan gå god for Egil Ulateigs siste bok «Med rett til å drepe», er skuffende. At han dermed støtter Ulateigs konsekvente avvísning av alle sider ved legaliteten og moralen i den norske motstandsskampen, får så være. Her står Blindheim selvsagt fritt til å velge side. (Vi må inn til videre gå ut fra at han mener å ha valgt rett *under krigen*.) I tillegg kommer så det faktum at boken nå i nærmere et halvt år er blitt plukket fra hverandre side for side fordi den er overlesset med *faktiske, kontrollerbare feil*. Når det gjelder historiske fakta, kan Blindheim ikke velge fritt fra øverste hylle. Derfor finner jeg bare to forklaringer på hans standpunkt: 1) Han kan ikke ha lest boken, men gir seg ryggmargrefleksen i vold, eller 2) han har elendige historiske kunnskaper om dette temaet, på linje med det forfatter og konsulent så tydelig har demonstrert. Det paradoksale er at Blindheim tar med Lars Borgersrud blant sine fire favorittmusketerer. Jeg tror sistnevnte vil betakke seg for en slik tvilsom ære. Borgersrud er kanskje den som på kortest spalteplass har levert den mest knusende bokanmeldelse om Ulateigs siste åndsverk (Klassekampen).

Ville det være for mye forlangt at den journalist som trolig skal bruke en halv- eller helside på Kjell Fjørtofts lenge annonserte bok om landssvikoppjøret, tar seg tid til å lese, eller i det minste gjøre seg kjent med hovedinnholdet i de 544 sidene i «Om landssvikoppjøret. Innstilling fra et utvalg nedsatt for å skaffe til veie materiale til en innberetning fra Justisdepartementet til Stortinget»? Utvalget ble oppnevnt 22. desember 1955 og avga sin innstilling 11. januar 1962. Resultatet av seks års arbeid, i tillegg til de tre som gikk med til planarbeidet «for det arbeide den fremtidige komité vil få i oppdrag å utføre», bør være et godt grunnlagsmateriale å ha i bakhånd når «nye sensasjonelle funn» legges frem. Dersom innstillingen er vanskelig tilgjengelig, skal jeg med glede sørge for at et eksemplar blir stilt til disposisjon.

Mer debatt på neste side

Fredag 2. mai 1997

KORT SAGT

Eldremesse

I en reportasje i Aftenposten 19.4. heter det om et tiltak i Info-Rama, Sandvika, at det er «landets første eldremesse». Galt! Et messearrangement med dette innhold og av en slik karakter ble gjennomført i Bergenshallen som «Ung i dag – gammel i morgen» i 1969.

GUNNAR HAGEN HARTVEDT,
Bergen

Juks i forskning?

«Juks fristende i forskningen», heter det i et oppslag i Aftenposten 9.4., med utgangspunkt i en rapport fra de forskningsetiske komitéene. På vegne av forskningen stiller jeg meg undrende til denne tolkningen av rapporten. Basert på materialet mener jeg det må være riktigere å trekke den konklusjon at *det er gledelig lite fusk i norsk forskning!* I beste fall må de funn som rapporten beskriver, kalles interne uklarheter, eller uenighet om forfatterskap til vitenskapelige artikler. Ordet fusk er direkte misvisende. Rapporten har også åpenbare metodiske svakheter. Alene svarprosenten (30 %) burde tilsi en svært varse om tolkning av materialet – ikke minst i en presentasjon overfor pressen hvor metodiske nyanser lett forsvinner.

Etikk, redelighet og samfunnsengasjement er viktige kvalitetskrav i forskersamfunnet. De nasjonale forskningsetiske komitéene spiller en viktig rolle ved å skjerpe holdninger og fremme aktuell debatt om disse temaene. Men det er også viktig at debatten om etikk i forskning, og om norsk forskning generelt, forholder seg til fakta og en kritisk vurdering av den dokumentasjon som legges frem.

Jeg mener at presentasjonen av denne rapporten bidrar til å ødelegge norsk forsknings renommé, og er et svært uheldig signal i en tid hvor vi arbeider både for anerkjennelse av norsk forskning – og forskningens behov for økte bevilgninger.

KARL KVESETH,
direktør Norges forskningsråd